

ראובן רוזנבלט

נולדתי בעיר בשם לודז' בפולניה, בעיר הזאת חיו לפני השואה 250,000 יהודים, סבא שלי היה מחסידי גור, אבא שלי היה רופא שיניים, מקצוע שהיה קצת נדיר אצל היהודים בתקופה ההיא. אמא הייתה מורה לריתמיקה ובלט בבית ספר בית יעקב בלודז' וחיינו בלודז' כמשפחה בורגנית, מסודרת מבחינה כלכלית. לפניי נולד אחי ואני שנה וחצי אחריו נולדתי בשנת 1935, כשהייתי בן שלוש וחצי בשנת 1939 פלשו הגרמנים לפולניה, בשלב ראשון הייתה דעה בפולניה שיש איזשהו תקל מקרי ועוד מעט הצבא הפולני המהולל ינצח את הגרמנים. אבל הגרמנים הגיעו ללודז' והדבר הראשון שאני זוכר כילד, הייתי אז בן שלוש וחצי ולכן הזיכרון מעומעם, אך התמונה שזכורה לי היטב שאם הייתי יודע לצייר הייתי מצייר אותה לפרטי פרטים, מה שהגרמנים עשו כשהם הגיעו ללודז', הם שרפו את בית הכנסת הראשי ומהחלון של הדירה שלנו היה אפשר לראות את כיפת הזהב של בית הכנסת ובראש הכיפה מגן דוד שגם הוא מזהב ואני זוכר שעמדנו כמשפחה בחלון של הדירה שלנו ואנחנו רואים את הלהבות עולים על הכיפה והכיפה קורסת והמגן דוד קורס לתוך הלהבות.

אנחנו כמו הרבה יהודים מתוך מחשבה שאולי זה עניין זמני התחלנו לברוח מזרחה, לברוח מהגרמנים. הגענו לעיר בשם פיוסקוב ששם הייתה לאבא שלי משפחה. הגענו לשם, אבל אחרי זמן קצר הגרמנים הגיעו גם לשם ואנחנו עם עוד כמה עשרות יהודים התחבאנו בעליית גג, זה היה בית עם שלוש קומות, בין התקרה לגג התחבאנו קבוצה של יהודים ואיזה גוי מחסידי אומות העולם היה מביא לנו כל יום כמה ככרות לחם ודליים עם מים וחיכינו שהגרמנים יגורשו, יום אחד בא אלינו הגוי הזה ואמר לנו שהגרמנים חורשים את העיר ומחפשים בכל חור אפשרי עם כלבי גיטו ושם הם מוצאים יהודים שמתחבאים הם מורידים אותם לרחוב ויורים בהם במקום, הסיכוי היחיד שלכם לשרוד בחיים הוא להסגיר את עצמכם. הייתה התייעצות בתוך הקבוצה ואנחנו החלטנו להסגיר את עצמנו, ירדנו לרחוב, הוקפנו מיד עם אנשי אסאס עם נשק שלוף והצעידו אותנו ברגל לגטו של פיוסקוב, הגטו של פיוסקוב היה אחד מהרובעים העתיקים ביותר של העיר, בתי אבן של שתיים שלוש קומות שגידרו אותם מסביב ולשם ריכזו את היהודים של פיוסקוב ושל כמה עיירות נוספות מבחוץ. אותנו הכניסו בדירה של שלושה חדרים שם היינו שלוש משפחות כל משפחה חדר, והתחילו להוציא את האנשים לעבודה למפעלי תעשייה של הצבא הגרמני שפוזרו מסביב לגטו, את התקופה של הגטו אני לא זוכר יותר מידי כי פה קרה דבר מעניין, לאבא שלי היה חבר שהיה רופא שיניים, הוא היה גוי שהיה מחוץ לגטו, וחלק מהקצינים הנאצים עשו לו חבר יהודי שהיה רופא שיניים שלהם אצל אותו גוי הוא לא הספיק את העבודה, הוא סיפר לנאצים שיש לו חבר יהודי שהוא רופא שיניים וביקש מהם שיאפשרו לו לצאת מספר פעמים בשבוע לעזור לו בקליניקה שלו מחוץ לגטו, הגרמנים הסכימו ומאותו רגע אבא שלי היה יוצא מהגטו פעמיים או שלוש בשבוע והיה חוזר עם כיכר לחם לבן, עם כמה תפוחי אדמה, ירקות ולפעמים קצת בשר ולכן מבחינת אוכל היינו דיי מסודרים מבחינת אוכל יחסית למשפחות אחרות, בשלב הזה משפחות אחרות נכנסו למצוקה בגטו ואמא שלי זכרונה לברכה ארגנה מבצע הצלה, היא הייתה אוספת אוכל ממשפחות כמונו שנשאר להם עודפים והייתה מחלקת את האוכל הזה בין משפחות שהיה חסר להם. כל יום יוצאים לעבודה בשלב מסוים התחילו להוציא גם אותנו הילדים לעבודה. לקחו אותנו למפעל שהכין גזרי עץ קטנים הטנקים של הצבא הגרמני לא עבדו בשלב הראשון על בניין אלא עבדו על קיטור והיה צריכים גזרי עץ קטנים אחי שהיה קצת

גדול ממני הושיבו אותו עם גרזן ונתנו לו קרשים ארוכים והוא היה צריך עם הגרזן לפצח את הקרשים האלה לקוביות קטנות, ואני בשלב מסוים גם הצטרפתי אני ארזתי את הקוביות האלה בתוך שקים גדולים. היינו חוזרים בערב לגטו, ואפילו אני זוכר דבר שנשמע קצת מוזר, בתוך ילדים היינו משחקים בגטו למטה, מחבואים, תופסת ועוד משחקים וככה המשכנו לחיות. בשלב מסוים התחילו משלוחים מחוץ לגטו, הגרמנים הפיצו סיפור שהמשלוחים האלה מיועדים לארץ ישראל, הגרמנים לא רוצים את היהודים בפולנייה ושולחים אותם לארץ ישראל. היהודים התחילו לריב על מקומות בתוך המשלוחים האלה ומי שהיה לו כסף שיחד את אלה שעשו את הרשימות למשלוחים האלה. אבא שלי סיפר לי אחרי המלחמה שפעם אחת היה לו כסף והוא כמעט הלך לקנות לנו מקום במשלוחים האלה משום מה ברגע האחרון הוא נעצר והחליט לחכות עוד קצת. שנה אחרי זה התברר לכולנו שהמשלוחים האלה היו מיועדים למחנות המוות ולא לפלסטינה וזה שאבא לא קנה לנו מקום שם זה חלק מההצלה שלנו. בשלב מסוים התחילו משלוחים למחנות המוות בצורה שאני זוכר אותה היה פיוסקוב בית כנסת אגב, הרב של בית הכנסת הזה היה הרב של הרב לאו והרב לאו כילד היה איתנו בגטו הזה. מחוץ לגטו היה בית הכנסת של העיר ועל יד בית הכנסת מגרש גדול אחת לכמה שבועות היום מוציאים את כל באי המחנה למגרש הזה מקריאים חלק מהשמות מכניסים לתוך בית הכנסת את מי שהקריאו ואחר כך מציבים אותם משם לתחנת הרכבת של העיר ומשם משלוחים למחנות המוות. מאחר שאבא שלי עבד כרופא שיניים בשלב ראשון הוא לא הוקרא אבל הגטו הלך והצטמק וההורים פחדו שישלחו אותנו ולכן החביאו אותנו בכל מיני מחבואים בתוך הגטו, בשלב הזה הצטרפה אלינו ילדה בגילנו ההורים שלה, רב ואשתו נהרגו ע"י הגרמנים לאחר שזייפו תעודות וניסו לברוח מהגטו וילדה בשם קאיה נשארה ללא הורים וההורים שלי אימצו אותה ואז היינו אחי אני וקאיה היו מחביאים אותנו בתוך איזה ארון קיר בדירה באיזה עליית גג ואנחנו ישבנו שם שלושה ילדים רועדים מפחד, בקור בחושך, לא ידענו מה יוליד יום וגם פחדנו שההורים שלנו לא יחזרו וההורים הרגיעו אותנו ואמרו שגם אם לא יחזרו יש תמיד אנשים שיודעים איפה אנחנו ויוציאו אותנו, באחת הפעמים הרגשנו שעובר המון זמן וההורים לא חוזרים ואחרי הרבה שעות פתאום ההורים הגיעו באמצע הלילה וסיפרו לנו שבאותו זמן מינו אותם למשלוח והכניסו אותם לבית הכנסת אלא שאחד האחים שלאבא היה שוטר במשטרה בגטו הוא הצליח לשחד קצין גרמני והוציאו באמצע הלילה את ההורים שלי והחזירו אותם חזרה, ככה הגטו הלך והצטמק ונשארו בין האחרונים ואז העבירו אותנו לאיזה מחנה אחר של צריפי עץ ונשארו שם ממש מעטים, כמה מאות אנשים ויום אחד הגיע גם תורנו להישלח באותו שלב היינו יוצאים למפקדים עם תיק קטן על הגב כי תמיד הייתה אפשרות שישלחו אותנו ובאחת הפעמים שלחו אותנו, לא הכניסו אותנו לבית הכנסת אלא ישר ברגל לתחנת הרכבת כל אחד עם תרמיל על הגב מגבת וקצת בגדים. בדרך סיפרו לנו שהולכים להפריד את הגברים מהנשים ובדרך עשינו התייעצות משפחתית מהירה והחלטנו שאני הצעיר וקאיה הולכים עם אמא במידה ומפרידים אותנו ואחי הבכור הולך עם אבא. הגענו לתחנת הרכבת. פה למעשה מתחיל הסיוט העיקרי שלי מהמלחמה, צעקות אימים, הגרמנים מכים עם מגלבים עם קתות רובים, מפרידים את הגברים מהנשים ויש צעקות אימים, היו משפחות שלא היו מוכנות לשלב הזה כמונו והילדים הלכו לאיבוד והיה הרבה בלאגן וצעקות. הפרידו אותנו מאבא ולא ראינו אותו אותנו הכניסו בתוך קרון בהמות, קרונות ענקיים מעץ עם דלת הזזה גדולה עם צוהר קטן בפניה חושך בפנים. הכניסו הרבה אנשים כמה שרק אפשר זרקו כמה ככרות לחם והכניסו כמה דליי מים וטרקו את דלת הזזה. בקושי היה מקום לעמוד ונסענו

ימים שלמים, התעייפנו בדרך, אנשים חלו, את הצרכים שלנו עשינו בתוך הקרון כי לא הייתה ברירה המים בדליים נגמרו וכך גם הכיכרות לחם. בשלב מסוים שכבנו כולנו אחד על השני, חלק מתים, מעולפים, בתוך הצואה של עצמנו וכך נסענו ימים שלמים. בשלב מסוים הרכבת נעצרת והדלת נפתחת בצעקות אימים "יהודים החוצה" מי שהיה מסוגל יוצא החוצה והגרמנים מחזירים אותנו פנימה כדי להוציא את המתים. ובפנים אמא מתה והילד שלה עוד בין החיים או ילד מת והאמא בין החיים ואין מה לעשות מתוך מכות וצעקות מוציאים את המתים החוצה מהקרון ומציעידים אותנו ברגל למחנה. המחנה הזה היה בתוך גרמניה המחנה הראשון שהגענו אליו בשם ראוונסבריק, מחנה עבודה לנשים. הכניסו אותנו לתוך מבנה ענק וראינו שיש שם דושים וידענו שיש תאי גזים, ציוו על הנשים להתפשט מכל הבגדים, בדרך לתחנת הרכבת אבא שלי הביא לאמא שלי חופן מטבעות זהב והוא השאיר חצי אצלו ואמר לה אולי בזכות המטבעות האלה תצליחו להינצל. אמא לקחה את המטבעות וארזה אותם במגבת על התרמיל שהיה לה על הגב אבל בשלב מסוים לקחו מאתנו את הכל כלל התרמיל הזה וזרקו אותנו לתוך ערימה ענקית של בגדים אותנו הילדים לא הפשיטו אמרו לנו לחכות בחוץ והכניסו את הנשים, פחדנו שהאימהות לא יחזרו אבל קילחו אותם, הוציאו אותן והלבישו אותן בגדי פסים, בשלב הזה אני רואה משהו נוצץ על הרצפה אני רואה את אחד המטבעות שאבא נתן מונח על הארץ, דרכתי על המטבע התכופתי לקשור את השרוכים לקחתי זאת והחבאתי אותו באחת מהידיים כשאמא יצאה לחשתי לה שראיתי שאבא נתן לה את המטבעות ומצאתי אחד מהם היה לי צעיף על הצוואר ואמא קשרה בשתי הקצוות של הצעיף שני קשרים והכניסה את המטבע בפנים. הצעידו אותנו לאחד מהצריפים המחנה הזה היה מוקף גדרות מחושמלים שעליו היו תלויים בני אדם מתים שניסו לברוח והתחשמלו והגרמנים השאירו אותם שם להרתיע את האחרים. הכניסו אותנו לתוך צריף עץ גדול ששם היו דרגשים מעץ על שלוש קומות אני קאיה ואמא קיבלנו שלוש דרגשים בקומה העליונה, עלינו למעלה, אמא ראתה שיש סדק בין הקיר לתקרה, לקחה את המטבע מהצעף והכניסה אותו לתוך הסדק הזה בקיר. התחילה שגרת החיים של המחנה הזה, העירו אותנו השכם בבוקר כשעוד היה חושך הוציאו אותנו למסדר ענק אלפי אנשים עמדנו שם שעות כשנפל בן אדם מעייפות ניגש אליו נאצי וירה לו בראש, זה היה מבחן למי יש עוד כח. בחזית של המגרש הזה הייתה במה מעץ עם שישה עמודי תלייה כל יום היו מקריאים שישה, שבעה שמות ולא ידענו אף פעם את מי יקריאו והיו תולים לנגד עניינו את האנשים וביום למחרת היו מורידים אותם כדי לפנות מקום לשישייה הבאה. הצעידו אותנו ברגל מחוץ למחנה למפעלים של הצבא הגרמני בחלק מהמקרים הרכבנו תחמושת ובחלקם תפרו בגדים, אנחנו הילדים התלווינו לקבוצות האלה והאימהות היו או מרכיבות תחמושת או תופרות בגדים ואנחנו הילדים היינו אורזים אותם בתוך קרטונים גדולים, שוב בחושך חוזרים חזרה למחנה נכנסים לצריף ומקבלים את מנת האוכל היומית. מנת האוכל היומית הייתה פרוסה דקיקה של לחם שחור וספל מרק שהיה מבושל מקליפות ירקות שהיו אוספים במחנות הצבא הגרמני, היינו נשכבים על הדרגשים ונרדמים מעייפות ושוב יום למחרת בבוקר חוזרים שוב, מהר מאוד נפלנו מהכוחות, היה שם פרעושים ומחלות ואנשים מתו מעייפות, מחוסר מזון למרות שזה לא היה מחנה מוות אלא מחנה עבודה היו הרבה מתים. חלק מהאנשים הכרנו אותם מסרו את נפשם, ואמא אחרי כמה שבועות או חודשים אמא מחליטה שגם אנחנו הולכים למות ואז נודע לה שיש שוק שחור של לחם במחנה ואפשר לקנות בדולרים, בזהב כיכרות לחם ובאחד הלילות אמא יוצאת ואומרת שהיא הולכת להביא לחם, ואני מחכה והריר נוזל ואני יודע הנה סוף סוף יהיה לי לחם. ואחרי שעה או שעה וחצי אני רואה שאמא חוזרת ואין לה לחם,

ואני צעקתי על אמא ואמרתי לה "אמא איפה הלחם הבטחת שתביאי, זה המטבע שאני מצאתי", עד היום קשה לי לדבר על זה. ואמא אמרה שזה לא המטבע שאבא נתן לה אבא נתן לנו מטבעות של 10 דולר וזה מטבע של 20 דולר, רצו לתת לי בזה 4 כיכרות לחם ואמרתי שאם אחזור עם 4 כיכרות לחם למחנה יהרגו אותי החלטתי שזה לא השעה הקשה ביותר והמטבע חוזר לסדק בקיר, וככה עובר עוד יום ועוד שבוע ואנחנו הולכים ונחלשים ונהיים תשושים.

בשלב מסוים התחילו סלקציות גם במחנה הזה והסיפור שם הולך ככה, כל כמה זמן היו מעמידים אותנו בשורה עורפית ומולנו עומד נאצי עם כובע ואקדח בחגורה ומסתכל ולפי מבט עין קובע מי לחיים ומי למוות שמאלה למחנות השמדה וימינה חזרה למחנה ואנחנו מתקדמים ככה והוא שמאלה וימינה, והפחד הגדול שלי היה שאני יופרד מאמא, אני אומר לאמא מה יהיה אם יפרידו אותנו, אמא אמרה לי אל תדאג אתה תלך לפניי ולאן שישלחו אותך לשם גם אני אלך.

ויום אחד היום עשרה אנשים לפנינו עומדת אמא וילד את הילד מפנים להשמדה ואת האמא חזרה למחנה והאמא מסתכלת ורצה אחרי הילד והנאצי קורא לשניהם חזרה ומוציא את האקדח מהחגורה שלו ויורה בראש של הילד לעיני האמא ואחר כך הורג גם באמא. זה הספיק לנו לא לעשות תכניות. אם אני משחזר איפה הקדוש ברוך הוא הציל אותנו, אז בזה שנשארנו בגטו יותר זמן וגם ששלחו אותי את אמא ואת קאיה יחד, אותי את אמא ואת קיה. למה? איך?, רק הוא יודע. ועוברים חודשים ואנחנו הולכים ונחלשים ורוב האנשים שהגיעו אתנו מתים, מפעם לפעם בתוך הצריף הודיעו לילדים שהם נשארים היום ולא הולכים לעבודה, הייתה אחראית גרמניה שהשיחה על המחנה, והיא הביאה את הילד שלה בגילנו, בן שבע או שמונה שהיה לבוש בבגדים של נאצים והיא הייתה נותנת לו להצעיד אותנו, ואנחנו בהתחלה ראינו את זה כמשחק ושני ילדים נפלו והוא קרא להם והם לא קמו וכשהנאצית חזרה הוא הצביע על שני הילדים האלה והם לא נשארו בחיים. הנאצית אמרה לנו שאנחנו הולכים להיות העבדים שלה לעולם והיא מביאה את הילד שלה כדי שידע איך לטפל בנו. וכך מפעם לפעם היינו נשארים ונתונים בידי הנאצי הקטן הזה. אחרי כמה חודשים אולי שנה או יותר, תקופה של זמן לא הייתה לנו. מפנים אותנו למשלוח למחנות, מצעידים אותנו לתחנת הרכבת שלדי אדם, דוחסים לקרונות ונוסעים, פה לאחר זמן קצר כולנו התמוטטנו. אחד על השני, הפעם הנסיעה הייתה פחות ארוכה. שלדי אדם ממלאים את החלל של הרכבת אחד על השני. ושוב נפתחת הדלת ושוב תוציאו החוצה את המתים והלכנו למחנה חדש ובדרך נופלים אנשים מתשישות ומי שנפל חטף מהנאצים כדור בראש. ואמא מחזיקה אותי ביד אחת ואת קאיה ביד השני ובאפיסת כוחות מגיעים למחנה ידוע לשמצה הנקרא ברגן בלזן, והיו שם קטעים שבכל קטע הייתה שיטה אחרת להמתה. היו תאי גזים, משרפות, חפירת בורות ואז יורים ביהודים והם היו נופלים. אבל בקטע שלנו זה לא היה, פשוט היו נותנים ליהודים למות לבד. הכניסו אותנו לצריפים ללא דרגשים ישנו על הרצפה, הפרוסת לחם הצטמצמה כמו מצה, הספל מרק התחלף לספל מים והתחילו למות ישר מהתחלה, והמוות היה קצר במיוחד בלילה, היינו קמים בבוקר ורואים גופות בכל מקום, לא היה אפשר לישון בין המתים. חכינו שמישהו יבוא לקחת את המתים האלה ואף אחד לא היה בא. אני זוכר שהיינו לוקחים אותם מהידיים ומהרגלים ומוציאים אותם מחוץ לצריף. וככה עם הזמן נוצרה תמונה שבין כל שלושה, ארבעה מקרים הייתה ערימת גופות. וילד היה עובר וגופת אמו בפנים או אמא עוברת וגופת ילדה בפנים וכך הייתה המציאות. הלכנו ונחלשנו והיינו בטוחים שזה סופנו, ואז קרה משהו שחוץ מנס אי אפשר להגדיר את זה, ניגשת אישה לאמא שלי ושואלת אותה אם היא גברת רוזנבלט, היא שאלה אותה את יודעת שהבן שלך נמצא פה?, אמא אמרה לה כן אני מטפלת

בו, אמא חשבה שהיא דיברה עליי. האישה אמרה לה לא ראובן אלא הבן הבכור שלך. מסתבר שעל יד המחנה שלנו הגרמנים הקימו מחנה מיוחד לצורך ביקורים של הצלב האדום אחי ואבא נשלחו למחנה אחר לגמרי שם הפרידו גם ביניהם אבל הוא שלח לתוך המחנה הזה שהיה מיוחד לביקורים של הצלב האדום ששם הלבישו את הילדים בבגדים יפים והאכילו אותם באוכל טוב וישנו על מיטות וכשהיה מגיע ביקרו של הצלב האדום בעקבות ידיעות בעולם שהגרמנים הורגים את היהודים, היו מכניסים אותם לאותו קטע והנה הילדים שההורים שלהם זנחו אותם וכך אנחנו מטפלים בהם. ואמא שלי נעמדת ליד הגדר ומבקשת מהילדים שהתרוצצו שם לחפש את הילד שלה בשם יוסי, ומופיע מעבר לגדר יוסי, בכל התופת הזאת אנחנו פוגשים את אחי שנראה יותר טוב מאתנו והוא גם מוסר לנו דרישת שלום חיה מהאבא שממנו נפרד כמה שבועות לפני מה שאומר שיש סיכוי שאבא עוד בחיים, ואז התחיל סיפור כזה, אחי גונב אוכל בארוחות ושם בכיס נפגש עם אמא שלי בגדר הזאת וזורק לה את האוכל הזה, פעם תפרח אדמה מבושל פעם לחם וקאיה ואמא ואני שורדים בעזרת האוכל הזה אחרי כמה פעמים כאלה אמא שלי חוזרת רועדת כולה ואין לה אוכל ביד והיא מתייעצת איתי ואומרת לי שהיא לא יודע מה לעשות, לפני שיוסי זרק את הלחם אנחנו רואים נאצי מתקרב ואם הוא היה קולט את המחזה הזה שיוסי זורק את הלחם מהמחנה אליי היינו מתים. אני לא יכולה להמשיך עם זה אבל אם לא אמשיך אנחנו נמות מרעב, מה עושים? היא התחילה להסתובב קצת במחנה והיא גילתה שעל יד הגדר של המחנה איפה שיוסי היה, בצד שלנו עומד צריף היא נכנסה פנימה ובפנים הייתה אישה, קאפו אישה רוסייה לא יהודיה, קראו לה לובה. ואמא עשתה חשבון שאם אנחנו נהיה בתוך הצריף הזה יהיה לה יותר קל לקחת את האוכל מאחי. ואמא לקחה את המטבע הזה שהיה לה הלכה ללובה וסיפרה לה את הסיפור כמו שהוא היא הסתכנה בכך. לובה לקחה את המטבע כשוחד והכניסה אותו לכיס שלה. לובה הכניסה אותנו לצריף שלה ומאותו יום והלאה אמא הייתה מחכה ליד הדלת של הצריף ומסתכלת אם אחי מגיע לגדר מתסכלת שאין נאצי בסביבה, והאוכל הזה היה מציל אותנו ומשאיר אותנו בחיים, זה לא היה כמויות גדולות אך זה היה יותר מהפרוסת לחם הדקה והשחורה שקיבלנו. ואנשים מתים בכמויות ואנחנו שלדי אדם מסתובבים במחנה ולא רואים את הסוף. בשלב מסוים אנחנו מתחילים לשמוע אווירונים מעל המחנה ואחרי כמה שבועות גם מתחילים לשמוע קולות עמומים של ירי של תותחים ועוברת שמועה מפה לאוזן במחנה שמתנהלת בחוץ מלחמה ויכול להיות שהגרמנים מפסידים במלחמה הזאת. וקולות הירי והאווירונים הולכים ומתגברים אבל פה קורה דבר נוסף, הגרמנים בשלב האחרון הזה של המלחמה הוציאו את רוב הצוות של המחנה למאמץ המלחמתי ונשארו בעצם רק אלה ששומרים על הגדר. אנחנו היינו מקבלים אוכל פעם בכמה ימים, עוברים ימים שלמים בלי אוכל ואם לפני זה המתים נאגרו על הערימות עכשיו מתו אנשים בסיטונאות בכול מקום וברגן בלזן מקבל צורה של מן שדה זרוע עם פגרי אדם. הערימות האלה באמצע, ופה אחד מת שהוא השעין את הגב שלו על הקיר של הברק של הצריף ומת. ואחד סתם מתוך הליכה התמוטט ומת והמחנה הלך והתמלא פגרי אדם. בשלב מסוים אומר לנו יוסי אחי גם אצלנו לא חילקו אוכל.

המחנה הלך וגבר ואנחנו יודעים שמצד אחד אולי ההצלה קרובה כי שומעים יותר ויותר את הקולות של הירי ומצד שני אנשים ניסו לברוח. עמדו נאצים על הבוטקה של השמירה מסביב לגדר וירו בהם ומי שלא ירו בו נדבק לגדר המחושמלת אף אחד לא הצליח לברוח, אבל אנשים מתוך ייאוש מתוך רעב חיפשנו חתיכת קליפת של עץ חתיכת עלה של עץ חתיכת עשב משהו לאכול. אני זוכר אני פעם אחת ראיתי גוש מונח שהייתי עם אמא אני אומר לה "אמא, אמא הנה

חתיכת לחם מישהו נפל לו והיא אומרת עזוב את זה זה אבן", אני אומר לה לא לא זה לחם ואני ניגש ומרים את זה וזה אבן. כל דבר שרק היה אפשר להכניס לפה. ואנחנו הולכים ונחלשים ואני בכלל לגמרי נחלשתי והמוות מתקרב ומצד שני קולות הירי מתקרבים ופתאום יום אחד הלובה הזאת שגם לה לא מספיק אוכל, נחלשה וחלתה ופתאום אנחנו שומעים צעקות "גברת רוזנבלט" "גברת רוזנבלט", היה לה חדר בכניסה לברק לצריף אמא שלי נכנסת פחדה לא ידעה מה מצפה לה והלובה הזאת אומרת לה תשמעי אני חולה אני חושבת שאני הולכת למות אני שונאת את הגרמנים לא פחות מכם אני לא רוצה שהמטבע הזאת תיפול בידיהם שאני ימות תיקחי את המטבע חזרה ואמא הייתה בטוחה שזו מלכודת ולובה הייתה נוצרייה, נשבעה לה בשם ישו ובשם כל הקדושים ואמא לוקחת את המטבע חזרה. כמה ימים אחרי זה אנחנו שומעים רעש של טנקים ואני פתאום רואה, אני שכבתי על הארץ לא היה לי כוח לעמוד הייתי יותר מת מחי. איזה טנק ענק פורץ את הגדר של המחנה ועל הטנק מצויר מגן דוד לבן בצבע לבן הצבא הבריטי הגיע למחנה ושיחרר אותנו והטנק הראשון שפרץ את המחנה בסביבה שלנו, המפקד שלו היה חייל בריטי אבל יהודי והוא צייר את המגן דוד הזה. ואם המלחמה אצלי התחילה עם מגן דוד שקרס לתוך בית הכנסת הבווער היא הסתיימה עם הטנק עם אותו מגן דוד מצויר עליו ככה דמיינתי לי. אבל פה קרה דבר מחריד, האנגלים נכנסו למחנה וראו המון מתים ושלדי אדם מתהלכים בין המתים. נכנסו משאיות עם מנות קרב של הצבא עם סרדינים, שעועית עם בייסקוויטים ואנשים התנפלו על המשאיות האלה ואכלו. דבר נורא, מי שניצל בחיים אלפים מתו יום אחרי השחרור מעודף של אוכל מקופסאות שלא הצליחו לעכל אותו כי לא היו רגילים לאכול הרופאים האנגלים ניסו למנוע את זה אבל זה לא הלך. איך אני חי?, שוב, יד ההשגחה. אני הייתי כל כך חלש שלא הייתי מסוגל לאכול ואני זוכר את זה כמו היום אני חושב שלמחרת זה היה, שכבתי ואמא שלי הייתה מוציאה אותי לשמש כדי להתחמם קצת שאני לא אמות מקור. ניגש אליי חייל בריטי ומגיש לי חבילת שוקולד. תארו לכם מזה חבילת שוקולד לילד ששנים מורעב ואני מנסה להרים את היד לקחת את השוקולד והיד לא מתרוממת והבריטי הזה הולך לעשות לי טובה ושובר לי חתיכה מהשוקולד והגיש לי אותה לפה אבל הפה לא זז אני יותר מת מחי בגלל זה אני חי היום. הוציאו אותנו מהמחנה האנגלים התחילו לשקם אותנו. אגב, כמה שבועות אחרי זה העלו אותי למשקל ואני אז בן תשע וחצי קרוב לעשר, שוקל 15 קילו. זה לא ביום השחרור זה כבר אחרי אינפוזיה. בהתחלה האכילו אותי אחרי שהייתי מאושפז בבית החולים והלכתי לאיבוד ואחי מצא אותי, סיפורים שלמים איך שזה התגלגל אחרי זה. אנחנו מתאוששים לאט לאט ואז הגיע ידיעה שאיזה אציל שבדי בשם ברנדוט מוכן לקחת כמה אלפי יהודים לשיקום בשבדיה ואמא שלי החליטה להירשם לזה. קאיה בינתיים מצאו לה קרובי משפחה בארצות הברית שלחו אותה לשם. קרובי משפחה של יתומים יהודים ומצאו לה קרובי משפחה בארצות הברית שלחו אותה לשם. ואנחנו נשארנו אני אחי ואמא מאבא לא ידענו כלום. אמא מחליטה אולי זה הסיכוי שלנו ומעלים אותנו לאונייה ואנחנו נוסעים לשבדיה שם שמים אותנו במחנה אבל לא מחנה כמו מחנה ריכוז אלא מחנה מסודר, מאורגן עם אוכל טוב, בגדים נקיים ומקלחת כל יום. התחילו גם ללמד אותנו קצת הביאו גם שליחים מארץ ישראל שהתחילו ללמד אותנו שירים של ארץ ישראל. ובמחנה כל כמה חודשים היו מביאים משהו שהיה נראה לי כמו ספרי טלפון עם רשימות של ניצולים בכל יתר המחנות. הצלב האדום התחיל לארגן רשימות של ניצולים כדי לנסות להפגיש משפחות אני לא ידעתי קרוא וכתוב למרות שהייתי בין עשר אחי כבר ידע ואחי ואמא היו עוברים על הרשימות האלה ומחפשים את השם של אבא ולא מוצאים.

ומחפשים ועוד פעם לא מוצאים. ואני זוכר את זה כמו היום אני ישבתי בפינה של החדר בצריף שלנו ומשחק במשהו ופתאום אני שומע את אמא צועקת מצאתי מצאתי היא מצאה את השם של אבא באחת הרשימות האלה. התברר שאבא שוחרר על ידי הרוסים מהמחנה בוכנבד ואחרי כמה שבועות נוצר קשר ואבא שלי מגיע והמשפחה מתאחדת כולה. ואבא שלי רופא שיניים יהודי חרוץ, אומר לנו מה אתם מחפשים פה במחנה אנחנו אנשים חופשיים היום, זה אומנם לא מחנה ריכוז יש פה תנאים טובים. נסע לסטוקהולם עיר הבירה של שוודיה חיפש עבודה מצא עבודה באיזה מרפאת שיניים גדולה קיבל ממקום העבודה הזה בשיכון עובדים דירה ואנחנו יוצאים מהמחנה ומתחילים לחיות בשבדיה חיים נורמליים ולא סתם נורמליים אלא שבדיה ארץ גן עדן. כל טוב, אבא מרוויח טוב אנחנו הולכים טוב ישנים טוב דירה מסודרת. אני ואחי הולכים לבית הספר עם 1000 תלמידים כשאנחנו שנינו ועוד אחד, סך הכל שלושה תלמידים יהודים בבית ספר. ואני כבר בין 11-12 ואחי בין 14-15 והבנות השוודיות יפות, בלונדיניות ואנחנו מתחברים אליהם חברים שוודים ושוודיות. ואבא שלי בשלב הזה בעקבות העניין הזה של הצלת כל המשפחה חוזר בתשובה בצורה מוחלטת מאחר והוא למד בחדר אצל סבא כתלמיד גור. הוא הצליח להשיג חומש עם תרגום ליידיש וסידורים את החומש הזה אגב יש לי היום. ובשבת הוא לא נתן לנו ללכת לבית ספר היה לנו יומיים חופשיים יום ראשון כי לא למדו הגויים ויום שבת אנחנו. ואבא היה יושב אתנו והיה מלמד אותנו להתפלל מהסידור ופרשת השבוע עם תרגום ליידיש וזו ההשכלה התורנית שלי עד גיל בר מצווה. בסביבה שלנו לא גרו הרבה יהודים ולא יכולנו לבחור איפה לגור כי השיכון עובדים הזה היה בסביבה מסוימת, את הבר מצווה עשו לי בדירה של איזה יהודי אחרי שהלכנו קילומטרים כדי להגיע לדירה שלו. שם אספו מניין יהודים ולא הצליחו ללמד אותי לקרוא רק את הברכות להגיד. ומישהו ששם ידע לקרוא קרא את ההפטרה ואת פרשת השבוע ואנחנו ממשיכים לגור בשבדיה ובעצם לא חסר לנו כלום. אחות של אבא שלי שהייתה ספורטאית בפולניה הגיעה לארץ ישראל בשנת 1938 במכביה האחרונה שהייתה פה בארץ. החליטה לערוק מהקבוצה הפולנית ולהישאר בארץ. התחתנה, הקימה משפחה ונוצר קשר איתה והיא שולחת לאבא מכתבים לשבדיה, היא כותבת שבארץ יש מעט מאוד אוכל והערבים נלחמים בנו מכל הכיוונים והתנאים בארץ מאוד קשים.

ארבע שנים אחרי שהגענו לשוודיה, אבא ואמא מחליטים לעזוב את הגן עדן השבדי ולעלות ארצה לתוך הגיהנום הזה שהדודה מתארת. אני חושב שעד היום, אהבת ארץ ישראל שיש לי זה מאותה החלטה של ההורים שלי לעזוב הכל ולעלות לארץ ישראל. תארו לכם, משפחה שעברה את נוראות השואה, נשארה כולה חיה, שיקמה את החיים שלה ולא חסר לה כעת כלום, ואילו ארץ ישראל מלאה בעיות והם מחליטים לעזוב הכל ולעלות ארצה.

אני זוכר שטסנו באווירון לצרפת ומצרפת באוניה ארצה, ואני זוכר את הרגע הזה שראינו את חיפה מול העיניים, את ארץ ישראל. שמו אותנו באוהל בתוך מעברה, אבל כבר ביום הראשון הגיעה אותה דודה ואמרה לנו שאנחנו לא נשארים במעברה אלא באים אליה לתל אביב. הגענו לדירה שלהם, זו הייתה דירה של שני חדרים וסלון, בחדר אחד חיה הדודה עם בעלה ושני ילדים, בחדר השני חיו אח של הבעל שלה, גם כן עם משפחה ואותנו מיקמו כמשפחה שלישית בסלון. ככה חיו אז בארץ, את האוכל היינו קונים באמצעות תלושים ומתחילים לחיות כך. אגב, אני התחלתי ללכת לבית הספר ופה חיכה לי דבר שלא ציפיתי לו. הנוער הישראלי התייחס לניצולי השואה כאל זבל אדם, הם היו כולם בנים של אנשי הפלמ"ח והאצ"ל שנלחמו על הקמת המדינה. הגענו ארצה בשנת 1949, שנה לאחר קום המדינה. ובאו אלינו בטענות, אנחנו כ"צאן לטבח יובל", "למה לא

נלחמתם על החיים שלכם?“, ”הינה תראו איך ההורים שלנו פה נלחמו והקימו מדינה, אם אתם הייתם שם עושים את אותו הדבר, לא היו עושים לכם כלום“. וכך הציקו לנו, ואני הצלחתי לצאת מההצקות האלה בדרך קצת לא יפה אבל כך היה, יום אחד כבר היה נמאס לי ובהפסקה הבריון של הכיתה הציק לנו ואני תפסתי את הבריון הזה והשכבתי אותו על אחד השולחנות של הכיתה וכל הילדים עומדים מסביבי ומסתכלים, הכנסתי לו מכות רצח, וכשהילדים ראו שהמסכן הזה של המחנות מסוגל להרביץ ולהכניס מכות רצח לבריון של הכיתה, הם כבר התייחסו אחרת, כבר לא כ"צאן לטבח יובל" וכך יצאתי מזה, היו דברים קשים גם בארץ.

אבא שלי מצא דירה, הוא הביא איתו משבדיה קונטיינר מלא בצידוד של מרפאת שיניים וריהוט. אבל התברר שחסר דירות בארץ ובשביל לקבל דירה בדמי מפתח, לא לקנות דירה. אבא היה צריך למכור את כל מה שהוא הביא איתו מחוץ לארץ, את הצידוד של המרפאת שיניים ואת הריהוט. אנחנו נכנסנו לדירה וקיבלנו מהסוכנות מיטת ברזל, שולחן וכסאות. ואבא שלי השאיל מחבר שלו ציוד של מרפאת שיניים מלבד כיסא, לחבר של אבא שלי לא היה כיסא רופא שיניים להביא לו. הלכנו אבא ואני לשוק הפישפשים ביפו וחפשנו כיסא של רופא שיניים אך לא מצאנו, מצאנו כיסא של ספר שזה דומה וגם יכול להיות טוב. ואבא קנה את הכיסא הזה ולקחו ממנו כל כך הרבה כסף כך שלא נשאר לו מספיק כסף לשלם לסבל בשביל לקחת את הכיסא הזה לדירה. ואבא ואני לקחנו את הכיסא הזה והלכנו קילומטרים מיפו עד לרחוב בו גרנו, פינת ארץ חיות. הגענו עייפים עם הכיסא הזה וכך אבא התחיל לעבוד. אבל ברוך ה' אבא היה יהודי חרוץ ומהר מאוד התחיל להרוויח, החזיר את הצידוד לחבר שלו, קנה ציוד חדש והמשפחה השתקמה. אני למדתי בבית ספר בילו ביסודי, ובתיכון בבית ספר צייטלין, לאחר התיכון התגייסתי לנח"ל. אני רוצה להכניס פה סיפור שאמנם לא קשור לשואה אך בהחלט קשור לסיפור שלי.

בשנת 1943, כשאני נלחם על החיים שלי במחנות, בעיר בשם בארד בתימן, חיה משפחה של ארבעים נפשות, דודים, דודות, אחים, הורים וילדים. המשפחה הזאת שומעת שאפשר לעלות לארץ ישראל אבל לא מבארד שבצפון תימן הרחוקה אלא מהעיר עדן הנמצאת בדרום תימן ששם שלטו הבריטים. אותם יהודים מחליטים לעלות לארץ מעדן ויוצאת משפחה עם ארבעים נפשות וחמור אחד, מעמיסים על החמור כמה שקי קמח ושמן לאפות פיתות בלילות על המדורות. בתוך הקבוצה הזאת יש ילדה בת שלוש, ולקח להם שלוש שנים לעבור את המסע הזה מבארד לעדן, הם נשארו כל פעם בישוב יהודי שהיה בדרך והייתה בו קהילה יהודית והם השתקמו ועבדו שם קצת. מתוך ארבעים נפשות הם הגיעו רק 20 וביניהם אותה ילדה שהיא כבר בת שש, השאר מתו בדרך. אבל שני ההורים של אותה ילדה בת שש, נספו במסע הזה. העלו אותה ארצה לארץ ישראל, היא למדה בבני ברק בזכרון מאיר במוסד בשם אורה ואחר כך בשדה אליהו בחברת נוער.

אותה תמניה היא כיום אשתי. היא גם התגייסה לנח"ל, אז, לנוער הדתי היה רק נח"ל לא היו ישיבות הסדר ולא שירות לאומי. התחתנו ועלינו על הקרקע לכפר מימון, היינו מהמשפחות הראשונות שהגיעו לכפר, הייתה לנו זכות להקים את הכפר. נולדו לנו 6 ילדים, יש לנו 22 נכדים, ושישה נינים. הינה הנקמה שלי, אבל הייתה לי עוד נקמה. אנחנו הקמנו את כפר מימון ואני הייתי סגן ראש מועצה באזור שלנו, אזור שדות נגב, עזתה. בשלב מסוים גייסו אותי לגוש קטיף כשגרר שם ארבעים משפחות בשני ישובים קטנים ומינו אותי כראש מועצה כיוון שאף אחד מתוך ארבעים המשפחות הללו לא ראה את עצמו מתאים לראש מועצה כי כולם היו צעירים. גייסו אותי לחצי שנה, נשארתי שם עשר שנים. בניתי את כל גוש קטיף, התחלתי עם שני ישובים אחרי עשר שנים מסרתי אותם לצבי הנדל שהיה חבר מאוד טוב של וכך עד היום. עם 16 ישובים

פורחים, עם חבל ארץ חי ונושם. אבל עשו לי שואה מספר שתיים והחריבו את האזור הזה והיה קשה. בגוש קטיף היו לי ילדים, נכדים ונינים שגירשו אותם עם יתר היהודים, אבל אולי בשואה למדתי שמכל דבר אפשר להתאושש, והתחילו לאושש אותי, אמרו לי "אבא, אתה זוכר כשהיית מספר לנו את הסיפור על השואה, היית אומר לנו אף פעם לא להתייאש". נכון, עשו לנו עוול נוראי, אבל אנחנו לא נתייאש אנחנו נבנה הלאה. כיום אני בן 72, וכמו שאמרתי חלק מהילדים נמצאים במחנות הפליטים של מגורשי גוש קטיף בניצן וביד בנימין. אגב, יש לי בן ביד בנימין, הוא היה נגר וחקלאי, היום הוא חצי מובטל. הבת הבכורה שלי עבדה בצמוד עם הרב טל בישיבה בנווה דקלים, הם פונו ליד בנימין והם ממשיכים לעבוד באותה ישיבה יחד עם הרב טל. בעלה עובד, גם הבן התחיל בזמן האחרון קצת לעבוד. המצב מאוד קשה להם כי לא מטפלים להם כמו שצריך, אבל איכשהו משתקמים ומלאים אמונה. מלאים אמונה בשני דברים ובהם אני יחד איתם. בגוש קטיף נזרעו זרעים של יהודים ולשם היהודים חוזרים חזרה. אנחנו נחזור לשם, אני לא נביא ואני לא יודע מתי זה יקרה, יהודים חיו בגוש קטיף תמיד ומה שמחזק אותי זה עצם העובדה שהקמתי את האזור הזה. אגב, אריק שרון היה מהעיקרים שדחף להקים עוד ישובים ולהביא עוד אנשים והוא זה שגם הרס את זה. אנחנו היום שיקמנו את החיים, הנקמה שלי כמו שאמרתי זאת המשפחה שלי, שישה ילדים נשואים, מוצלחים כולם, 22 נכדים ושישה נינים. והציפייה שלי לבניין גוש קטיף מחדש וזה יקרה מתי שהקדוש ברוך הוא יחליט, והנה המטבע (מחזיק ביד מטבע זהב) שה' מוצא לו דרכים מוזרות איך להציל בני אדם וזה הקמע שבעזרתו אנחנו ניצלנו. כשאני מספר את הסיפור, אני מחזיק את המטבע ביד כי אני ברוך ה' גבר בריא היום. יש לנו בוסתן של שמונים זנים של עצי פרי, אתר תיירות מפורסם בארץ, אנחנו מביאים תיירים לא רק מהארץ אלא גם מחו"ל. סיור בבוסתן, ליקרים, מיצים מהפירות של הבוסתן ואנחנו מגישים לבאים הנה, אורה מבשלת ארוחה תימנית גזעית ומתחת לעצמי הפרי מגישה זאת. אגב, את כל תולדות בניית כפר מימון, הקמת גוש קטיף וחורבנו, עם סיום אופטימי, מופיע בספר הנקרא "פרקי חיים מפולין ומתימן".

אני קם כל בוקר, מתפלל, לומד קצת והולך לטפל בעצי הפרי שלי. אני רואה בכך עבודת קודש לנטוע עצי פרי בארץ ישראל, זאת עבודת קודש. אני מחכה לרגע שעם ישראל יתאושש ואני יודע מתי זה יקרה, לא במושגים של זמן אלא זה יקרה כשעם ישראל יתחזק רוחנית, הבעיה היא רוחנית. אם עם ישראל יצליח בעזרת הישיבות שצצות כיום בארץ בכל מקום, בעזרת הבחורים שלומדים שם ובעזרת הבחורים שמתגייסים לצבא. להתאושש רוחנית וכתוצאה מכך גם גופנית והוא יבנה את כל ארץ ישראל מחדש.

עם התקווה הזאת אני מתעורר כל בוקר.